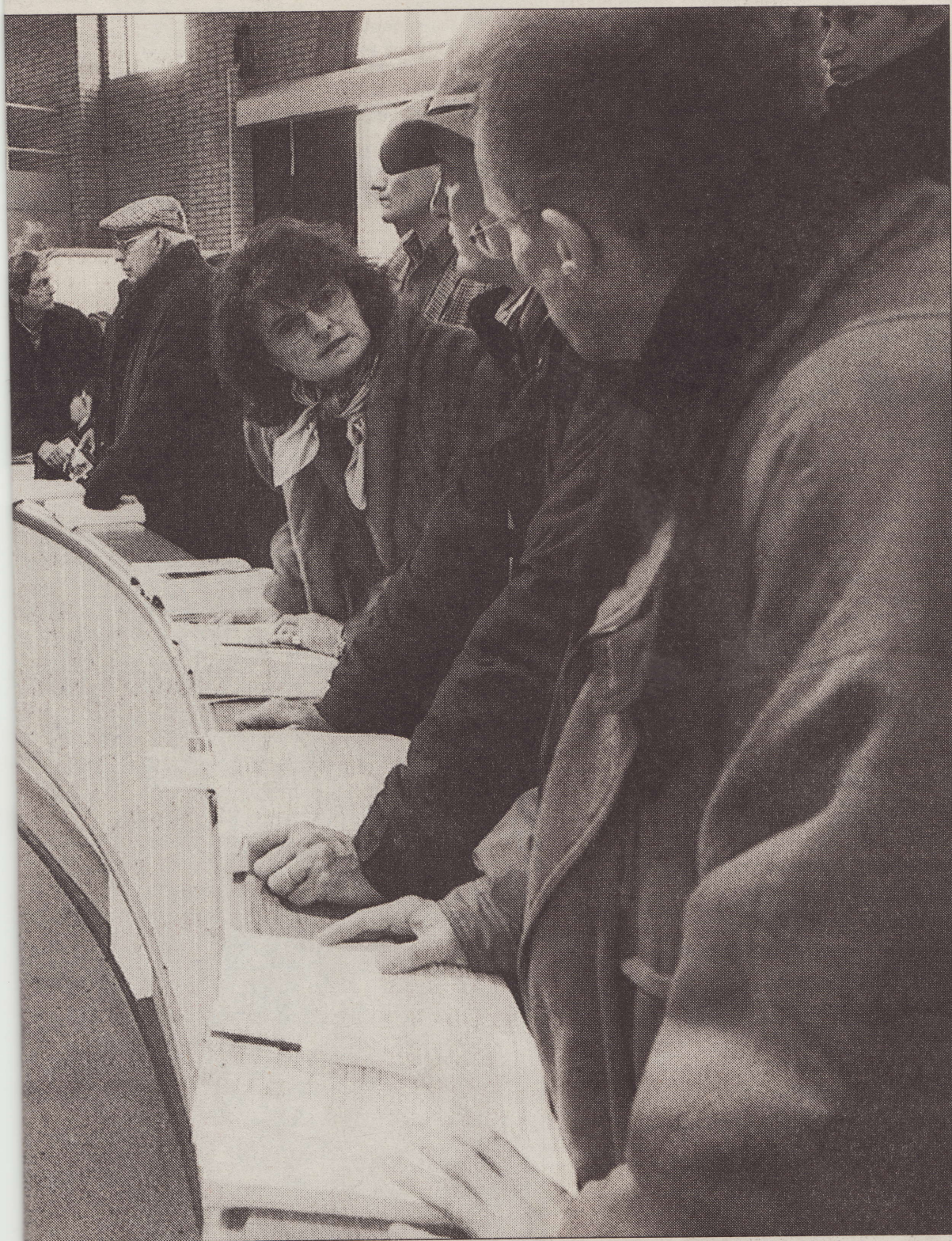

Og nu falder ha

GENNEMTRÆK. Når der i gennemsnit bliver solgt 45 heste i timen, skal der træffes hurtige beslutninger ved auktionsringen.

ummeren ...

Selvom galopsporten lever under trange kår, tager danskere stadig til Newmarket i England, for at købe nye hestekræfter. De investerer i fremtiden, mens de håber at tingene vil ændre sig derhjemme.

Tekst: Camilla Alfthan

Foto: Martin Toft Hansen

Det er i galopsportens mekka, Newmarket i England, at folk mødes for at finde nye heste. Samlingsstedet er verdens største fuldblodsauktionshus, Tattersalls, hvor der sælges heste for millioner, på trods af, at der er økonomisk krise i hele verden.

45 heste går hver time under hammeren til gennemsnitligt 50.000 guineas – et beløb, som man kan gange med 13 for at finde kroneværdien.

En efter én ledes hestene rundt i auktionsringen, der er oplyst af en kæmpe-mæssig lysekroner, og hvor folk i landlig tweed og oilskinfrakker byder om kap om de ædle heste. Lady Tavistock, hvis familie ejer en stor del af London, og som i hesteverdenen blot går under navnet, 'mummy', hører til stamkunderne, ligesom opdrættere fra mere end 50 lande, som alle er fælles om deres lidenskab til hestene.

»Anymore, anywhere?«, messer auktionarius og kigger en sidste gang omkring i rummet, før hammeren falder med ordet: »Sold«, og hesten føres ud igen.

En gruppe danske opdrættere er med til de legendariske 'Decembersales', hvis sidste etape løber over fire dage. Danmarks største fuldblodsstutteri, York, er med om budene og har på andendagen købt to hopper.

»En var lidt for dyr. Men begge var bedækkede, så i virkeligheden har vi købt fire heste«, siger stutteriets ejer, Nick Elsass, som foreløbig har måttet lægge trekvart million kr. Han noterer købspriserne i auktionskataloget – avlernes bibel, der er tyk som en mursten, og som hele tiden udkommer med nye udbud.

'Hjortebo' skriver han ud for den hest, som Søren Hjorth Jensen lige har erhvervet sig for små 35.000 kr.

»Selvom de har betalt mere, er det ikke sikkert, at deres afkom vil løbe fra vores. Hvis man er flittig og hele tiden følger med, så kommer der før eller senere et godt tilbud«, siger Hjortebo-stutteriets ejer og tilføjer, at de alligevel holder sammen, selvom de er konkurrenter på banen.

»Vi vil jo alle sammen være med til at løfte sporten«, siger Søren Hjorth Jensen, der har sin datter, Iben med på råd. Sønnen, Martin, er også bidt af en gal væddeløbshest, og har i en overgang arbejdet på The National Stud i Newmarket.

Produktet er i orden

Mens galoppen har trange kår derhjemme, fejler produktet ikke noget. Danskere tager flere gange om året til Newmarket for at købe nye hestekræfter, og hver december byder de om avlshopperne.

»Man ser på, hvad de har i maven og hvad de har af tidligere afkom, som har vundet store løb. Og så er det vigtigt at finde noget, der passer til det, man har derhjemme, og som kan betale sig«, forklarer Nick Elsass, der også er formand for Dansk Galop. Hesteinteressen fik han fra sin hustru, Kiddy, som er gammel amatørjockey, og selv har han redet »en fire-fem hundrede løb« i sine yngre år. I dag fører sønnen, Alexander, traditionerne videre.

»Vi solgte fem hopper, før vi kom hertil, så nu køber vi for at få nyt blod. Vi ser på hestens lungekapacitet, og om den har gode bevægelser og god skulderfrihed, så dens afkom kan løbe godt. Målet er at lave en hest, der gør sig godt i udlandet. Det sjove er nemlig at lave den selv«, siger Nick Elsass, og tænker

på Erik Olesens hest, Danomast, der for nogle år siden blev købt som åring i Newmarket, og som i foråret skabte sensation, da den i Paris slog den internationale elite til sæsonens første storløb.

Olav Sørensen satser på at fabrikere en Derbyvinder. Som landmand, kommer han fra en familie med traditioner. I 1957 skiftede hans farfar gårdens sidste arbejdshest ud med en væddeløbshest fra Newmarket. Hesten vandt det jyske Derby og kom senere til dronning Elizabeths stutteri i England, for at blive bedækket. Føllet blev udvalgt af Dansk Galop og overrakt til prinsesse Benedikte.

For 20 år siden købte Olav Sørensen sin første hoppe i Newmarket, og siden har han haft hestebacillen i blodet. Nu købte han en hoppe, der bliver den højest handicappede 3-åring derhjemme.

»Man er jo lidt hestegal, når man bliver ved med at satse på noget, som går dårligt derhjemme. Men man gør det, fordi man kan lide det, og fordi man håber, at alt vil gå godt. Der mangler hesteråstof i Danmark. Men det tager år, før der kommer flere heste gennem avlen. Derfor skal politikerne finde en langsigtet løsning, og gøre det hurtigt, inden sporten går helt ned«, siger Olav Sørensen, som er kommet til Newmarket med sønnen Michael og hans hustru, Rina.

Selvom alle tre har fuldtidsjob, er hesteopdræt blevet en hel livsstil. Dyrene skal nemlig passes hver dag, hele året rundt.

»Den dag, noget lykkes og en hest, man har opdrættet, vinder, er det en ubeskrivelig følelse, man får«, siger Michael Sørensen. Alligevel har familien kun tre heste, efter at have været oppe på 16.

»Der er ikke økonomi i at sælge åringer derhjemme. Her i England er det en hel industri, som staten støtter. Men hjemme er sporten ved at blive glemt. Politikerne burde tænke på, hvor mange job, der er i sporten. Hver gang man køber en hest, får det flere mennesker i arbejde – fra foderstofleverandøren, til dyrlægen, smeden, og alle de mennesker, der arbejder i staldene og på bærerne – det breder sig som ringe i vandet. Derfor burde politikerne gribe ind og lave skattelettelser«.

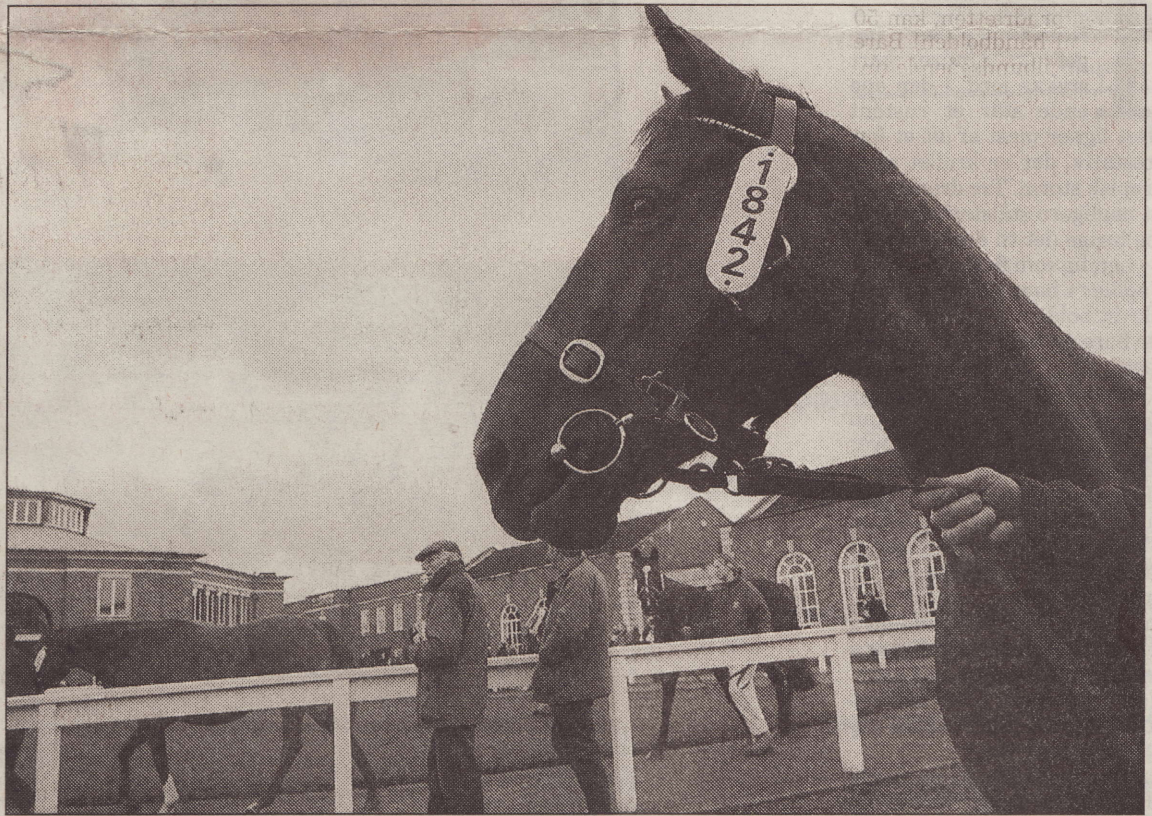
Svensk stolthed

»Mange tror at galop kun er for de rige, men i dag går folk sammen om en hest. Det er en skam, hvis sporten dør ud, for det er en hel kultur. Folk er jo begyndt at flytte til Sverige, så det er ikke kun tomme trusler. I stedet burde Sverige være forbillede – der er galopsporten noget, man er stolte af, og som staten tjener millioner på«, siger Olav Sørensen.

I Newmarket er alt på hestens præmisser. Mere end 50 stutier ligger omkring den lille by, hvor hestene har førsteprioritet i trafikken. Over 2.500 fuldblod trænes hver morgen på de bakker, der ligger for foden af byen – Warren Heath og Newmarket High. Solen skinner og en rytter synger morgensang

GAL. »Man er jo lidt hestegal, når man bliver ved med at satse på noget, som går dårligt derhjemme«, siger Olav Sørensen, som kom til Newmarket med sønnen Michael og hans hustru, Rina.

PRÆSENTATION. Newmarket giver god mulighed for at besigtige hestene.

til sin hest, før hans gruppe spænder bøjlerne op og sætter af i topspeed, én efter én.

»Der er en faglig stolthed. Folk lever og ånder for hestene, og nogle bor ved staldene. Når en af deres egne så vinder et løb, er der fest«, siger Iben Hjorth Jensen, som er stået tidligt op for at se træningen.

Mellem budene kører danskerne rundt til stutierne og ser på hingste. Alle blodlinjer kan føres tilbage til fuldblodsstambogen, der er grundlagt med 49 kongelige hopper og tre arabiske hingste. Bedækninger skal ske, som Vorherre havde tænkt det – og ikke med insemination – og derfor er familieforøgelse en kostelig affære, når hopperne skal ud at rejse.

Mens Hjortebo har Final Appearance, der er far til vinderen af sommerens Derby, har York seks hingste, inklusive Richard of York, hvis afkom foreløbig har vundet over fem millioner kr. Hingsten fik Elsass ved et snydeheld, da hans agent havde fået nys om at dens ejer, sheik Mohammed, skulle skifte ud i sin hingstebestand.

I går var de på sheikens hingstestald, Darley, hvor de blandt andet så Diktat, som havde tre hopper i fol til auktionen.

»Vi sagde, at vi jo kunne prøve. Det er første gang, den får et føl, og den har ikke løbet før. Men den har godt blod, og hvis den havde været startet, havde den kostet det tidobbelte«, siger Nick Elsass, som med købet af den ene hoppe har sparet de 10.000 pund, som en bedækning med Diktat ville have kostet.

Med tre nye hopper, der alle har superbedækninger med hjem i lasten, ser Nick Elsass optimistisk på fremtiden.

»Sporten er for tiden på vågeblus. Men den kommer op igen, hvis vi kan få en aftale med politikerne«, siger han.

Til forskel fra udlandet, betragtes galopporten i Danmark som en hobby, og ikke som en forretning. Og modsat alle andre sportsgrene, er det ikke muligt at trække driftsomskostningerne fra i skat.

Tomme gårde

»Det er synd, at se alle de tomme gårde og grønne marker, hvor man kunne have en masse hesteopdræt, og få masser af mennesker i arbejde. Men selvom det går skidt derhjemme, er vi stadig nogle få idealister, som bliver ved med at købe nyt avlsmateriale. Sporten kommer ikke op at stå, hvis der ikke er en egenproduktion. Hvis priserne et år er høje i Newmarket, køber danskerne ikke, eller også køber de en lavere kvalitet«, siger Søren Hjorth Jensen, der alligevel har solgt heste til Sverige og Norge. Han foretrækker dog at sælge derhjemme, så familien kan følge dyrene. Det samme gør Lena Frandsen, som i dag lever af sit lille opdræt, efter at have arbejdet som bankfuldmægtig. Hun har også en fortid som rallykører – men væddeløb er sjovere, siger hun. Ønskehesten i Newmarket blev dog for dyr, og hun var lige ved at give op. På sidstestegen fik hun hammerslag på en hoppe, der passer til hendes budget.

»Jeg så hende i paddocken og tænkte, at hun var lige noget for mig. Der var den rette kemi mellem os«, siger Lena Frandsen.

Det høje, danske avlsniveau imponerer den irske auktionarius, John O'Kelly, som flere gange har besøgt Danmark.

»Når folk investerer, vil de også høste gevinsten i fremtiden. Men jeg kan mærke, at nogle familier er ved at blive trætte. Det er en uløselig situation, hvis staten ikke støtter dem. I Irland er sporten kommet op ved hjælp af regeringen og da folk nærer en særlig kærlighed til hestene«, siger O'Kelly om sit hjemland, hvor hestene udgør den næststørste eksport og hvor mere end 110.000 mennesker arbejder i væddeløbsindustrien.

Selvom mørket falder på de historiske Tattersallsbygninger, er aktiviteten uformindsket. Med jævne mellemrum kommer der en ny, oplagt auktionarius, som sørger for at holde publikum på mærkerne.

»Quick as you bid ... the hammer's up now«, messer han.

Ved fem-tiden, kommer nogle af de vigtigste heste under hammeren, og salen når bristepunktet. To af Irlands største stutier kæmper om samme hest fra hver sin ende af rummet, og luften er ladet med spænding. Auktionarius taler langsomt, mens beløbet klatrer langsomt op. En hoppe når op på 1,1 mio. guineas, og en anden går for 1,5 mio. guineas – eller godt 20 mio. kr.

Danskerne har fået det, de skulle have, på nær Søren Hjorth Jensen, der fortsætter med fly til Deauville i Normandiet, for at købe endnu en hoppe. De andre rejser hjem og venter på deres nye køb. Det første føl kommer allerede i januar, og næste år vil nogle af dem blive solgt som åringer. Om to år indtager de galopbanerne.